

maart 2024, jaargang 65 nummer 3

Het nieuwe tuinseizoen kan beginnen.....

Beste Groei en Bloeiers,

We laten de winter achter ons en begroeten met open armen de eerste zonnestrallen van de lente.

Het was vooral een natte winter. Wat regenval betreft zijn er weer records gebroken.

Voordeel van die vele liters water is wel dat het grondwaterpeil weer op niveau is en dat sloten, vennen en beekjes weer voldoende water bevatten.

Voorlopig even geen zorgen over watertekort.

Ervaring leert ons dat dit over een paar maanden weer heel anders kan zijn.....

De maand maart nodigt uit om weer actief plannen te maken voor de tuin: het oude blad verwijderen, misschien nog wat nieuwe soorten aanplanten of een border opnieuw inrichten.

Als u plannen op dat gebied heeft, wil ik de lezing van Marcel Batist op 20 maart graag onder uw aandacht brengen. Hij besteedt vooral aandacht aan niet-alledaagse planten die ook nog eens een langere bloei kennen.

Binnen onze vereniging bruist het deze periode van de activiteiten.

Karien van Rijst neemt in februari en maart twee cursussen voor haar rekening: Bloemen uit eigen pluktuin en Biologisch moestuinieren.

Op 9 maart is er de workshop Zaaien en Stekken, die ook dit jaar weer gegeven wordt door Nel Wens.

Op 30 maart en 6 april is er een tweedaagse snoeicursus, verzorgd door Michel Hagedoorn. Hierbij leert men de eerste bijeenkomst de theorie van het snoeien en kan men bij de tweede bijeenkomst de theorie in praktijk brengen.

Op 13 maart vindt de jaarlijkse demonstratieavond van de bloemschikkers plaats en wordt er een prachtig bloemstuk gemaakt in voorjaars sfeer.

U ziet, er is genoeg te doen in de komende periode.

Niet alleen buiten in de tuin, maar ook binnen de vereniging.

We hopen dat er ook voor u een activiteit bij zit die uw interesse heeft en verwelkomen u graag.

Algemene Lezing

Lezing Marcel Batist: 'Langer bloei in de tuin'

Woensdag 20 maart. Aanvang 19.30 uur, Curio Frankenthalerstr

LET OP DE DATUM: NORMAAL IS DE LEZING OP DE TWEEDE WOENSDAG VAN DE MAAND, MAAR DEZE KEER DUS OP DE DERDE!

Deze lezing stond ooit gepland in maart 2020, maar toen goede corona roet in het eten. Fijn dat de lezing (na 4 jaar) nu wel door kan gaan.

De lente staat voor de deur en we staan weer te popelen om de tuin in te gaan om te planten of te zaaien. Marcel Batist laat u kennismaken met niet-alledaagse plantensoorten die ook nog eens zullen zorgen voor een langere bloei in de tuin.

Marcel vertelt zelf het volgende over de inhoud van de lezing:

Verbaast het u ook, dat ná juli het fraaie van de meeste tuinen eraf raakt? De weelderige bloei van de vaste plantenborders is duidelijk over het hoogtepunt heen. Toch kan het bloeiseizoen gemakkelijk opgerekt worden tot laat in september en zelfs nog tot aan de eerste nachtvorst toe. Dit bereikt u onder meer door bijvoorbeeld kuipplanten of zomerbollen/knollen in de borders te planten. Een andere optie zijn de eenjarigen.

Dat lukt prima met het "gewone" perkgoed, maar meer in het bijzonder met eenjarigen die buiten het massaproduct vallen. Veel van deze planten zijn vrijwel niet te koop. Zaad is doorgaans beter verkrijgbaar, vaak bij speciaalzaken of via uitwisseling op internet. Een groeiend aantal "zelfzaaiers" houdt zich hiermee bezig en zij proberen op deze wijze iets aparts van hun tuin te maken. Marcel Batist is zo iemand en hij

komt deze avond laten zien welke mogelijkheden er zijn om uw tuin in een kleurrijk naseizoen om te toveren.

Hij laat - met een digitale show - een greep zien uit deze minder bekende plantengroepen. Denk dan bv aan *Tithonia rotundifolia*, *Asclepias curassavica*, *Hibiscus trionum*, *Salvia involucrata* of *Mirabilis jalapa*. De serie wordt afgewisseld met eenjarige inheemse planten, klimmers, bruikbare kuipplanten, knollen, bollen, baskets en plantenbakken. Ook een aantal tips voor vaste planten komen nog aan bod.

Voor aanvang van de lezing liggen A4-tjes klaar met een overzicht van de gepresenteerde bloemen en planten. Het kan helpen bij het maken van een keuze voor uw eigen tuin.

Cursus Zaaïen en Stekken zaterdag 9 maart

Tijd: 9.30 – 12.00 uur leden 7,50 euro niet-leden 10 euro

Locatie: Kinderboerderij Wolfslaar, Wolfslaardreef Breda

Ook dit jaar verzorgt Nel Wens weer met veel enthousiasme deze cursus.

Ze geeft heel veel bruikbare informatie en praktische tips, die u meteen zelf toe kunt passen wanneer u dit voorjaar wilt gaan stekken of zaaïen.

Er zijn nog enkele plaatsen!

Aanmelden uiterlijk vóór 1 maart: aanmelden-activiteit@breda.groei.nl

---

Bloemschikdemonstratie door Frits Hoogers van Florafrits

Zoals al aangekondigd in de nieuwsbrief van februari houden wij op woensdag 13 maart weer onze jaarlijkse bloemschikdemonstratie.

En zoals altijd in de aula van Curio, Frankenthalerstraat 15 in Breda.

De aula is open vanaf 19.00 uur, de aanvang van de demonstratie is om 19.30 uur.

Frits Hoogers is een voor Groei & Bloei zeer bekende arrangeur/designer. In eerdere seizoenen hebben wij al meerdere keren kunnen genieten van zijn creaties gemaakt in de kerstsfeer, nu zullen de creaties richting voorjaar en Pasen zijn.

Hij zal die avond ook een aantal stukken opmaken in sideau steekschuim, een biologisch afbreekbaar steekschuim. Zie ook <https://agra-wool.nl/>

Ook zal er informatiemateriaal liggen over dit materiaal.

Tijdens de ZNKB 2023 heeft een groep deelnemers hier al mee moeten werken.

Voor de bloemschikkers is deze avond gratis, voor de niet-cursisten wordt een bijdrage van € 10,-- gevraagd, te voldoen op de avond.

Dit kan met de QR-code of contant.

Alle gemaakte arrangementen worden op het einde van de avond verloot.

De lootjes kosten per 4 stuks € 5,-

Het zal zeker weer een zeer leerzame en gezellige avond worden!

Een proefles bloemschikken volgen?

Die mogelijkheid bieden we in de maand maart op een dinsdag- woensdag- of donderdagavond of op een donderdagmiddag.

Wellicht is je niet bekend dat de bloemschiklessen op verschillende niveaus gegeven worden.

- Er is een groep beginners, die in september gestart is. Zij leren de verschillende technieken gebruiken in hun bloemstuk.
- Dan is er een groep bloemschikkers, gevorderden, die met duidelijke voorbeelden en uitleg over het benodigde materiaal aan de slag gaan.
- En een derde groep werkt aan de hand van thema's, bijvoorbeeld valentijn of carnaval.

Lijkt het je wat om op één van die avonden een proefles te volgen, meld je dan aan via de mail: bloemschikken@breda.groei.nl met vermelding naar welk niveau je belangstelling uit gaat.

Je ontvangt dan de informatie in welke groep en op welke datum dat kan, wat de opdracht is en welke materialen meegebracht moeten worden.

Workshop hanging baskets

Op vrijdag 5 april 2024 is er van 17.00u tot 19.00u gelegenheid om je eigen hanging basket op te maken bij Kwekerij Jos Verdaasdonk in Terheijden.

Niets geeft meer voldoening dan je eigen creatie en je hebt er de hele zomer plezier van.

In deze workshop heb je volop keuze uit stekken uit eigen kweek. Na afloop kun je de basket mee naar huis nemen, maar er is ook gelegenheid om hem in de kas achter te laten, om de planten

vorstvrij te laten groeien. De afspraak is wel dat de basket vóór Koningsdag op 27 april weer wordt opgehaald.

Bij het bestellen graag aangeven of je de grote (40 cm) of de kleine basket (35 cm) wil afnemen.

De ledenprijs voor de grote basket is €20,-, voor de kleine €17.50. Niet-leden betalen €2,50 meer.

Voor de grote basket zijn 5 halfwas plantjes en 20 stekken inbegrepen, voor de kleine 5 halfwas plantjes en 15 stekken.

Voor de basket en kokosmat zorg je zelf, of, als je die niet hebt, is deze te koop bij de kwekerij. Als je al een kleurencombinatie weet, kun je die bij aanmelding doorgeven.

Opgave bij: aanmelden-activiteit@breda.groei.nl

Betaling bij de penningmeester van Groei en Bloei op rekeningnr. :

NL 60 RABO 0104 6303 53, t.n.v. KMTP afd Breda e.o.

Graag naam, adres, lidmaatschapsnummer en workshop vermelden.

De locatie is: Kwekerij Verdaasdonk Schuivenoordseweg 13 4844PE Terheijden tel 0168 452519.

Buitenlandse reis Engeland, opgeven tot 1 april 2024

Leden van Groei en Bloei kunnen zich nog opgeven voor de reis naar Engeland tot 1 april 2024, via het inschrijfformulier dat u onderaan het programma vindt.

Voor het programma: klik [hier](#).

Deelnemers/standhouders gezocht voor de Groei en Bloei voorjaarsgroenmarkt in april.

Op zaterdag 20 april 2024 van 10.00-14.00 uur zijn wij weer te gast bij boerderij Wolfslaar. Wij zoeken leden die groen- en tuingerelateerde artikelen willen aanbieden tegen hobbyprijzen.

We denken dan aan:
opgepotte [tuin]planten voorzien van naam, zelfgemaakte jam/chutneys/taart, creatieve groenartikelen bijv. van keramiek of mozaïek, nog in goede staat zijnde tuinboeken of tuingereedschap, potterie, brocante en andere spullen die in de tuin gebruikt kunnen worden.

Adres: natuur en milieu educatieve boerderij Wolfslaar, Wolfslaardreef 95 te Breda.

Op deze mooie locatie kunnen we veel deelnemers maar ook bezoekers ontvangen. Deelname is gratis, wel zelf een tafel meenemen of je artikelen op de grond zetten. Doe gezellig mee en meld je aan bij Coby Posthumus, cobydewit@planet.nl of tel.0168-404274 [na 18 uur].

De Groenmarktcommissie

Update Binnenlandse Tuinenreis naar het noorden 5/6 juli

Wij, organisatie van de Binnenlandse Tuinenreis, zijn blij te kunnen zeggen dat we op reis gaan! We hebben niet alleen genoeg inschrijvingen maar we zaten zelfs al snel vol! Het blijkt dat niet alleen wij, maar ook velen van u enthousiast zijn over het programma en zin hebben om weer met ons mee te gaan om al die mooie tuinen in de noordelijke provincies te bekijken.

U kunt zich niet meer inschrijven, iedereen die zich heeft ingeschreven heeft inmiddels al een ontvangstbevestiging gehad. Verdere informatie gaat u vanzelf ontvangen. Houd uw e-mail in de gaten. Wij hebben er zin in, u gelukkig ook. Tot gauw, Lianne Claassen en Ellen van der Peet

de pastelborder van Geke Rook Foto website Geke Rook

ZNKB 2024

Team Bloem heeft de eerste vergaderingen er al weer op zitten en is al druk in gesprek met de organiserende afdeling Helmond, voor het ZNK 2024.

Bijgaand de 'Save the date flyer' met de eerste bekendmaking van de te kiezen thema's, zo kun je lekker lang nadenken over je te ontwerpen arrangement.

De datum wordt: 3 november 2024 in Helmond en de twee thema's waaruit gekozen mag worden zijn:

Glans & Glorie en Buiten proporties (binnen kaders)

Team Bloem en de afdeling zijn alvast erg enthousiast. Voor meer info: znkbloemschikken@gmail.com

---

Van sneeuwlok tot kerstroos

Kennismaking met Jan Coremans

Jan is lid sinds 01-01-1973, aanvankelijk van de afdeling Tilburg en later van Breda.

Hij werd enthousiast gemaakt door een toenmalige collega/waarnemend directeur van de Sierteeltschool in Tilburg, die destijds voorzitter was van de afdeling Tilburg.

Jan was als docent werkzaam, 1 jaar in Twello, 9 jaar in Tilburg en Andel en vanaf 1980 op de Middelbare Land- en Tuinbouwschool, later Prinsentuin College MBO in Breda, het huidige Curio.

Hij haalde allerlei theoretische aktes, maar was bovenal praktisch geschoold, was coördinator van het schoolbedrijf en gaf praktijklessen in de groente-, bloemen- en boomteelt en fungeerde voor Groei & Bloei als vraagbaak. Met Rein en Anneke ten Klooster en met Henk Kepers had hij veel contact.

Hij heeft zijn arbeidsleven in 2011 beëindigd als docent Plantenteelt, wat hij 41 jaar is geweest.

Jan is nu lid vanwege het tijdschrift en zo kan hij bijhouden welke activiteiten of ontwikkelingen er op groengebied zijn.

Op vakbekwaam niveau hoeft hij nu niet alles meer bij te houden en heeft hij in zijn vrije tijd aandacht voor andere zaken.

Hij is actief binnen clubs van de Seniorenvereniging Molenschot, de Heemkundekring Gilze en Rijen, is coördinator van Molenschot Mobiel en leert kinderen van de lokale basisschool de beginselen van planten kweken, telen en oogsten in een verticale moestuin (Tower Garden). Jan heeft een tuin van ca. 3000m², die hij zelf bijhoudt. Ingericht als een landschapstuin, met een grote vijver, een moestuin en een kas.

Naargelang het werk gebruikt hij uiteenlopend tuingereedschap; hij heeft geen favoriet stuk gereedschap.

Jan heeft een voorliefde voor de najaar- en winterbloeiende heide: cultivars van Erica carnea, E. tetralix en E. darlyensis die hij in de voortuin op schrale zandgrond heeft staan.

Tal van planten sieren zijn achtertuin, waarvan hij de Aconitum napellus en Echinacea purpurea speciaal wil benoemen. Soms zaait en steekt hij zelf.

Het grasveld staat in voorjaar en begin zomer vol met kruiden, zoals kamille, madelief, pinkster- en boterbloem en klaver. Qua bloemen en insecten is het een lust voor het oog en hij gaat er pas met de bosmaaier overheen na de bloei in juli en daarna wordt het gazon.

De zomer is zijn favoriete seizoen, van juni t/m augustus. Als het meeste bloeit is er minder werk te doen en is het vooral genieten. Hij en zijn vrouw gaan nooit in de zomer met vakantie.

Jan heeft een aantal tuintips: gebruik bodembedekkers tegen onkruid; beter dan welke chemische bestrijdingsmiddelen dan ook, ook geen eco-middelen. Zet een plant op de goede plek en vergroot je kennis van de bodem én de plantensoort; het is altijd een wisselwerking die de plant goed laat gedijen. Zorg voor waterbehoud in je tuin en als je gebruik maakt van beregening: durf minder te sproeien.

Door de bodembedekkers heeft hij minder last van onkruid en wat er opkomt haalt hij handmatig weg.

Jan is een tuin- en plantenliefhebber in hart en nieren; heeft er zijn werk van gemaakt en dat is terug te zien in zijn grote en goed verzorgde tuin.

Kennismaking met Jan en Femke

“Is het een leuk idee om het interview samen met mijn dochter te houden?”

Uh, ja.....is zij ook een nieuw lid dan?

Ja, dat is Femke zeker, als nieuwe algemeen directeur van Groei en Bloei.

Een ontmoeting dus met vader Jan Braun en dochter Femke Lampe-Braun.

Femke is lid geworden toen ze werd aangesteld als nieuwe algemeen directeur en Jan op zijn beurt vanwege de nieuwe baan van zijn dochter.

Afgelopen december bezocht Jan, samen met zijn vrouw en dochter, de Kerstmarkt in de Antonius Abt in Terheijden en hij was geraakt door het

enthousiasme van de bloemschikkers en onder de indruk van hun presentatie en mooi gemaakte kerststukken.

Jan haalt inspiratie uit ons blad en van de website; hij vindt de informatie bruikbaar en toepasbaar in zijn eigen tuin.

Femke ziet meerdere uitdagingen binnen Groei en Bloei om duurzaamheid en biodiversiteit te bevorderen en vindt inheemse planten, voedselbos en eetbare bloemen/planten actuele en interessante onderwerpen.

Jan werkt graag in zijn tuin en doet dat vaak samen met zijn vrouw. Hij vindt het heerlijk om buiten bezig te zijn en combineert dat met zijn hobby fotografie, met name macrofotografie.

Hij probeert via de planten insecten in zijn tuin te lokken en op beeld vast te leggen.

De lente is zijn favoriete seizoen, als alles weer tot leven komt en het jonge groen zich aandient in allerlei kleurschakeringen.

Een favoriet stuk tuingereedschap heeft hij niet; zijn snoeischaar gebruikt hij het meest.

Voor Femke geldt dat het seizoenafhankelijk is wat ze graag doet in de tuin. In het voorjaar is dat het snoeien en gereed maken, of zoals ze zelf zegt: “klaar voor de start” te maken.

In het bloeiseizoen is het een kwestie van onderhouden en vooral genieten van al het moois en de mentale rust die het haar brengt.

De lente is haar favoriete seizoen; een begin van het nieuwe leven en een belofte voor de zomer: wat gaan we zien en worden de verwachtingen waargemaakt?

Naast de siertuin heeft Femke een moestuin en een voedselbos aangelegd en in de kas teelt ze 25 soorten Heirloom tomaten. Dit zijn zaadvaste tomaten in de meest uiteenlopende kleuren, vormen en smaken.

Ze vindt het heerlijk om met haar dochter van 7 in de tuin te scharrelen en haar de liefde voor de natuur bij te brengen.

Behalve met haar dochter, loopt ze samen met de 2 loopeenden door de tuin; ze volgen haar overal en weten dat er lekkere hapjes in de vorm van slakken en rozenkevers te halen zijn.

Haar favoriete tuingereedschap is zonder enige twijfel het Hori hori mes; multifunctioneel en van Japanse makelij. Aan één zijde gekarteld, aan de andere scherp en glad. Femke doet er alles mee in de tuin.

Waar Jan trots op is? Op zijn dochter! Door haar is zijn enthousiasme voor de tuin aangewakkerd. Hij heeft meer aandacht voor en kijkt anders naar het bodemleven en naar insecten. De keuze voor planten in zijn tuin wordt daar op afgestemd.

Hij houdt van de rozen, van vrouwenmantel (*Alchemilla mollis*) en van ooievaarsbek (*Geranium*), die volop insecten aantrekken.

Femke is trots op het feit dat ze 2 grasvelden tot een voedselbos en een moestuin heeft omgetoverd. Beide zijn voedingsbronnen voor vele vormen van dierlijk leven, zowel in de bodem als daarbuiten. En natuurlijk voor henzelf als gezin.

Biodiversiteit is voor Femke belangrijk; de soortenrijkdom van planten, dieren en micro-organismen die samenwerken en zo zorgen voor evenwicht in de natuur. Het afval wordt in de tuin gecomposteerd en teruggegeven aan de planten; dat de planten gevoed worden, betere planten worden en op hun beurt ons weer voeden, is een kringloop die voor haar essentieel is.

Voor Femke springen er 2 struiken uit in de lijst van favorieten: de gele kornoelje (Cornus Mas), vanwege de vroege bloei en de (eetbare) bessen in het najaar.

En de gewone vlier (Sambucus Niger), die in het voorjaar mooie bloesem heeft, heerlijk ruikt en in het najaar bessen geeft. Van zowel de bloesem als van de bessen maakt ze siroop. En de vlier is een genot voor veel insecten.

Behalve het gebruiken van compost, tipt Jan om bewust te kijken naar alles wat leeft in de tuin. Ga ernaar op zoek en kijk er niet overheen.

Femke brengt het Klimaatvriendelijk Tuinieren 10 punten-plan van Groei en Bloei onder de aandacht: wat betekent het voor jou en jouw manier van tuinieren.

Femke maakt haar eigen compost. Composteren als wisselwerking met de natuur, geven en nemen.

Composteren hoeft niet per se ingewikkeld of omslachtig te zijn; er zijn kleinere en handzame systemen in de handel in diverse prijsklassen. Het is eerder een kwestie van aandacht en er tijd voor maken. Zelf heeft ze de Aerobin naast de keukendeur staan.

Jan gaat het onkruid handmatig te lijf en voor Femke bestaat onkruid niet; het is hooguit een plantje dat op de verkeerde plek staat en handmatig wordt verwijderd.

Borders met hardnekkig onkruid bedekt ze in het najaar met karton, waar een compostlaag overheen gaat.

Vader en dochter, beiden toegewijde en enthousiaste tuiniers, met liefde voor alles wat groeit en bloeit.

Aanwinsten voor Groei en Bloei.....

Bloemschikken

Deze maand foto's van de bloemschikgroep van Trees met als thema: schikking lentewind. Klik [hier](#)

Rotstuinclub

Lezing RTC 5 maart, aanvang 19.00 hr.

Rens Huibers geeft ons inzicht in hoe varens passen in een rotstuin, maar ook in een andere tuin.

In 1989 werd de Nederlandse Varenvereniging opgericht en sinds die tijd is Rens lid van die vereniging. Hierbij is hij een aantal jaren bestuurslid geweest in de vorm van secretaris, nu is hij sinds 2001 *sporenbankbeheerder*.

Deze sporenbank hebben ze met medewerking van vele varenvrienden en andere verenigingen van over de hele wereld weten uit te bouwen tot zo'n 250-300 soorten die je kan bestellen. Het aanbod varieert van tropische tot arctische varensporten.

Zelf heeft Rens 814 soorten en variëteiten in zowel de tuin als in de koude kas. (deze staan van begin april tot eind november altijd buiten)

Wat hem bijzonder interesseert zijn de lagere vormen van varens; goed te combineren met andere kleinere rotsplanten. Vervolgens geeft hij aan dat hij geen andere rotsplantensoorten in zijn tuin heeft. Het zijn alleen maar varens en varens.

Van lithofyten en xerofyten tot sybmerse varens, gecombineerd met de grotere op de achtergrond of voor een schaduwrijk plekje.

Kortom het is een lezing waar men weer iets van kan leren. Ook niet-leden zijn welkom.

Tuinclub

Tuinclublezing "Hoe haal je de natuur in de tuin" op 26 maart 2024 door Christ Grootzwagers.

Deze avond wordt verzorgd door Christ Grootzwagers, voorzitter van natuurvereniging Ken en Geniet uit Dongen.

Voor de pauze vertelt hij aan de hand van een powerpointpresentatie wat we kunnen doen om meer vogels, insecten en andere dieren in de tuin te krijgen. Na de pauze worden er een aantal tuinvogels nader besproken aan de hand van korte filmpjes. De avond wordt besloten met een film over Natuurtuin Kandoel, een 12.000 m² grote tuin van Natuurvereniging Ken en Geniet, met beelden van de boomgaard, insectenhôtels, takkenrillen enz. Veel inheemse bloemen zullen langskomen, alles in dienst van de natuur. Kortom een gevarieerde avond waarop we weer veel kunnen leren.

Het is mogelijk om 1 x per jaar een lezing bij te wonen als niet-tuinclublid tegen betaling van € 4,-. Heb je hier interesse in dan graag van tevoren aanmelden voor deze lezing op ons e-mailadres: tuinclub@breda.groei.nl.

Inloop 19.00 uur. Aanvang lezing 19.15 uur in de aula van het Curio college aan de Frankenthalerstraat 15 in Breda.

Fotoclub

Uitslag fototocht januari, thema: winterlandschap Mastbos

In januari ging de fotoclub op pad naar het Mastbos voor een fototocht met als thema: winterlandschap. Die zaterdagochtend was dat geen gemakkelijke opdracht, want de kou van de week ervoor was verdwenen en we wisten nog niets van de sneeuw die de week erna zou vallen. Sommige leden hebben die latere sneeuw wel kunnen vastleggen, dat was boffen!

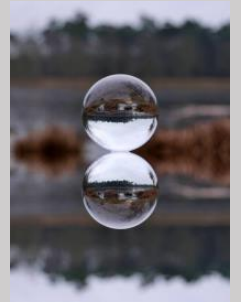
Op de 1ste plaats is geëindigd de foto van Pily. Met Valentijnsdag in gedachten kan je een (gekanteld) hart zien in deze foto. De vraag was nog wel of dit een landschap is, maar bij de beoordeling is dat niet heel strikt toegepast. Het hart is voor de helft een reflectie en zelfs onder water is de foto vrij scherp.

Op de 2de plaats komt de foto van Ria. Dit is een echte landschapsfoto, waarbij het licht prachtig op een aantal bomen aan de rechterkant valt. De paaltjes meer in de voorgrond zorgen voor diepte in de foto; je wordt als het ware de foto ingetrokken.

Op een gedeelte 3de plaats komen de foto's van Anton en Els. De foto van Anton is een zonsondergang in een winters landschap. De foto werd genomen met zijn mobiel en is niet bewerkt. Om te voorkomen dat dit een saaie foto zou worden, heeft Anton de reflectie van de bomen in het water zo in de foto geplaatst.

De foto van Els is één opname die op z'n kop en ook gespiegeld is. De foto is gemaakt met een lensbal: een glazen bal waar doorheen je fotografeert, waardoor het beeld in de bal vertekent en op z'n kop weergegeven wordt. Het landschap in de glazen bal is scherp met een wazig landschap er omheen.

Boom/Struik van de maand: Sorbaria

Lijsterbesspirea

De lijsterbesspirea (*Sorbaria sorbifolia*) is een struik die je in Breda hier en daar in plantsoenen tegenkomt en die soms verwildert. Als je op de verspreidingsatlas van FLORON kijkt zie dat lijsterbesspirea in heel Nederland wordt gemeld, maar met een grotere dichtheid op de zandgronden. De klei- en veenstreken zijn minder bedeed.

De lijsterbesspirea is een bladverliezende struik, die tot de rozenfamilie behoort. De struik komt van nature voor in de gematigde streken van Azië, waaronder Siberië, het Verre Oosten van Rusland, Noord-China, Japan en Korea en is van daaruit als sierplant verder verspreid naar Europa en Noord-Amerika. De struik wordt 1,5-2,5 m hoog met opgaande takken en lange ondergrondse uitlopers. Het oneven geveerd blad heeft steunblaadjes, is tot 25 cm lang en heeft dubbelgezaagde, zittende blaadjes. Alleen het topblaadje heeft een bladsteel. In juni bloeit de struik met grote witte pluimen die hommels, honingbijen en vlinders trekken.

Het is voor mij wat raadselachtig hoe lijsterbesspirea aan zo een wijde verspreiding komt. In plantsoenen en bermen zie je dat de struik verder kruipt via worteluitlopers en dan zelfs wat woekergedrag vertoont. In rubrieken met tuinadviezen wordt aangeraden worteluitlopers direct af te knippen, met uitroepeteken! Het kan zijn dat door het land worteldelen als tuinstort voor verbreiding zorgen. Het kan ook zijn dat hij zich uitzaait. Volgens kwekers kan dat.

Er is in Nederland nog een familielid en dat is de harige sorbaria (*Sorbaria tomentosa*) afkomstig uit de Himalaya en dat is meer een rotsplant. Deze komt veel minder voor en is verwilderd slechts viermaal aangetroffen.

De geslachtsnaam 'Sorbaria' komt van een Latijns woord voor roodachtig en heeft betrekking op de kleur van de bessen. De letterlijke vertaling van *Sorbaria sorbifolia* is: 'lijsterbesachtige met lijsterbesblad'. 'Tomentosa' betekent 'viltig behaard'.

Tekst en foto: Aad van Diemen, KNNV afdeling Breda

Van overige verenigingen

Voor activiteiten van de genoemde verenigingen geldt: check hun website.

Groei en Bloei De Langstraat

13 maart workshop: voorjaarsschikking/Paaswerkstuk.

19 maart lezing: Samenwerken aan meer Biodiversiteit, rijkdom in je achtertuin. Door Frans van Bussel.

16 april lezing: De Schoonheid van de Lente. Door Henny van der Wilt.

Groei en Bloei Roosendaal

27 april Voorjaarsstekkenbeurs.

Velt

9 maart zaden- en plantenruilbeurs: Reclaim the Seeds in het West-Vlaamse Oedelem.

15 maart: start samenloop biologische bloembollen

IVN Mark en Donge

10 maart wandeling: Dorpsplantenwandeling Prinsenbeek; vroege stoeplanten.

24 maart wandeling: Natuurwandeling Ulvenhoutse Bos; het vroege voorjaar.

IVN Dintel en Marklanden

16 maart wandeling: Natuurwandeling Strijpen; Natuur en Natuurinclusief Boeren.

14 april fietsen: Fietstocht langs nieuwe natte natuurparels.

KNNV

6 maart lezing en film: De Bever in Nederland.

19 maart lezing: Biodiversiteit in Samenhang.

11 april lezing: Insecten en Biodiversiteit.

Gilde De Baronie

28 februari wandeling: Natuurwandeling Ulvenhout Voorbos

12 maart fietstocht: snerttocht ca. 40 km

14 maart wandeling: Natuurwandeling Landgoed Hondsdonk

26 maart wandeling: Natuurwandeling Zaartpark

3 april fietstocht: Duiventoren ca. 35 km

11 april fietstocht: van Heuvel tot Hellegat ca. 45 km

17 april fietstocht: dagtocht, Devotietocht ca. 62 km

26 april fietstocht: dagtocht, Tour de Baronie, Heusden, ca. 93 km

Steenbreek

23 maart: start NK Tegelwippen

23 maart: Earth Hour van 20.30u tot 21.30u

26 maart: start van de Week van de Groene Tuin

Tuinagenda maart

In maart kun je sommige planten al gaan planten, daarnaast zijn er wat onderhoudsklusjes waarmee je aan de slag kunt. Een deel van wat je kunt doen vind je in deze tuinagenda.

Aanleg en inrichten

- Installeer een [watergeefstelsel](#).

Vorbereiden

- Bestel zaden van [eenjarige zomerbloemen](#).
- Bewerk de grond voor de nieuwe border of kruidentuin.
- Koop [zomerbloeiende bollen](#).

Gazon tuinkalender

- [Maai het gazon](#) zodra het gras begint te groeien.
- Steek [graskanten](#) af zodat het gazon er weer piekfijn uitziet.
- [Belucht](#) of [verticuteer het gazon](#).
- [Gazon](#), border, rozen en hagen bemesten.
- Verspreid een laagje [compost over het gazon](#).

Planten

- Het beplanten van de border kan beginnen! Let bij het kiezen van de planten op standplaatswensen, bloeitijd en een goede variatie in hoogte-, groei-, blad- en bloemvormen.
- Plant zomerbollen binnen in potten en breng ze aan de groei.
- Zaai eenjarige planten binnen voor.
- Haal uitgebloeide bolletjes uit potten en bakken en plant ze in de tuin.

Verzorgen

- Geef overwinterende kuitplanten binnen weer meer water.
- [Bemest](#) (fruit)bomen, heesters en hagen.
- Verpot planten die te krap staan.
- Verspreid een laag [compost](#) in border en moestuin.
- Verwijder de uitgebloeide viooltjes voor een langere bloei.
- [Blijf onkruid wieden](#).

Vermeerderen

- [Deel vaste planten](#) bij vorstvrij weer.
- Dun zaailingen op tijd uit zodat ze elkaar niet gaan verdringen.

Snoeien

- Snoei kornoelje (*Cornus*) en wilg (*Salix*) om de vorming van kleurige takken te stimuleren.
- Verwijder dode takken uit bomen, struiken en klimplanten. Twijfels? Krab een stukje van de bast weg. Zie je daaronder groen, dan betekent dit dat er nog leven in de tak zit. Is het bruin onder de bast, dan kun je de schaar erin zetten.
- [Snoei rozen](#) en bemest ze meteen.
- Snoei clematis terug.
- [Snoei de vlinderstruik \(Buddleja\)](#).
- Knip [lavendel](#), alsem (*Artemisia*) en heiligenbloem (*Santolina*) terug. Knip boven krachtige uitlopers.

Onderhouden

- Werk [verzakkingen in de bestrating weg](#).
- Ventileer op mooie dagen de ruimte waar kuitplanten overwinteren.
- Bladeren, stro, vliesdoek, noppenfolie en andere materialen die de [planten tegen de vorst beschermd](#) hebben, kunnen verwijderd worden. Houd het weerbericht wel in de gaten, want in maart kan het zomaar weer overdag én 's nachts gaan vriezen.
- Aarzel niet om planten die het het vorig jaar niet meer zo goed deden, te verwijderen.

Vijver

- Maak vijverpomp en vijverfilter schoon en installeer deze weer.

Bron: vtwonon.nl

=====